

[Victor Larsen.]

mere — det må det af forskellige grunde være —, men den intensitet, som industrien kan opnå, kan landbruget aldrig nogensinde nå. Derudover kan man sige, at landbrugsarbejdet foregår i fri luft, under friere forhold, hvad der også giver det en ganske særlig karakter.

Men det er jo blot den ene side af spørgsmålet. Selve arbejdsforholdene gør, at en 8 timers arbejdsdag er en urimelighed indenfor landbruget. 8 timers arbejdsdagen har jo svævet over landbruget i lange tider, man har ustandselig banket på her. Jeg må tilstå, at jeg begriber det ikke. Jeg kan godt sige ganske lige ud, at de allerstørste gårde, de mest mekaniserede gårde vel ville kunne tage det bedst, hvis det endelig kom til stykket, både i deres stalde og i deres marker, men som alle ved er det et fåtal, her er tale om. Langt den største del af de middelstore og mindre brug, som holder fremmed arbejdskraft, skal vi sige 130 000—135 000 brug, vil blive stillet på en ganske ejendommelig måde, hvis man går til en 8 timers arbejdsdag. Jeg synes ærlig talt, der skal et godt bryst til at forlange, at disse brug skal have 8 timers arbejdsdag. En 8 timers arbejdsdag indenfor landbruget må formentlig ligge fra kl. 8 til 12, frokostpause fra kl. 12 til 13 og igen arbejde fra kl. 13 til 17. Men arbejdet på alle disse brug starter klokken halvfem om morgenen, senest kl. 5. Det beror noget på, hvornår mælkekusken kommer. Han kommer hos de første kl. 6, hos de sidste vel kl. 7. Så starter husbonden og madmoderen ganske stiltfærdigt alene om morgenen med malkearbejdet og arbejdet med røgt og pleje af kreaturerne, og henad kl. 8 møder så medhjælperne. Klokken 17 er medhjælperen færdig, ser på uret og går sin vej, og så kan forøvrigt husbonden og madmoderen igen få lov til at syle færdig, og arbejdet er tidligst færdigt kl. 18.

Jeg må ærlig talt sige, at jeg begriber ikke, at man ikke er så forstandig, at man kan indse, at dette slet ikke kan gå. Vil man så indvende, og det vil man formodentlig: ja, men her er der ikke tale om en 8 timers arbejdsdag, her er tale om en nedsættelse på 10 minutter, og hvorfor i alverden skulle landbruget ikke kunne klare sig uden disse sølle 10 minutter, så vil jeg sige, at det er ikke problemet i dag, det ved vi alle. Det er forøvrigt også ærlig erkendt både her og andre steder, at det er begyndelsen. Det er sagt ganske ærligt og ligeud, at der er tale om herved at slå hul på spørgsmålet om arbejdstiden indenfor landbruget, og så vil

man senere, så hurtigt som det er muligt, se at komme frem til de 8 timer.

Det nytter heller ikke, at man indvender, at der ikke er tale om medhjælper i al almindelighed, men at det her kun drejer sig om de løse og faste arbejdere. Det ved jeg udmærket godt, men der er da ingen, der kan bilde mig ind, at man kan have to slags arbejdstider, og at den nedsatte arbejdstid ikke meget hurtigt vil brede sig til medhjælp i det hele taget indenfor landbruget.

Udover dette vil jeg fremhæve, at det jo er hele landbruget, der her har sagt nej, det er også husmændene. Husmændene står på ganske samme linie som det øvrige landbrug i den betragtning, at en 8 timers arbejdsdag ikke bør praktiseres indenfor det danske landbrug. Danske husmænd ved en lille smule besked med, at det slet ikke kan nytte, at man tænker på at nøjes med en 8 timers arbejdsdag indenfor landbruget.

Jeg vil fremhæve en enkelt ting i den foreslåede overenskomst, som også er usædvanlig, og det er, at lønforhøjelserne træder i kraft fra 1. april. Vi er nu ca. 2 måneder fra 1. april, og det er ellers reglen — det kan siges at være en mindre ting —, at en overenskomsts lønsatser løber fra den første udbetalingsdag, efter at forliget er sluttet.

Med hensyn til mejeribrug vil jeg pege på to ting, som i høj grad må springe i øjnene. Den første er den, at ved lovforslaget her forhindrer man de små læresteder i at have lærlinge. Dette er en ganske afgjort fejl. Mødens man ved de større mejeribrug udmærket kan lade en medhjælper veje skummetmælk ud i lang tid — når han egner sig til et arbejde, er det ganske naturligt, at han bliver beskæftiget ved det —, så er de små mejerier aldeles udmærkede læresteder, idet lærlingen her til at begynde med går op ad sin chef, mejeribestyreren, og får lov til at se på og efterhånden deltage i smørlavning, ostelavning o. s. v., i det hele taget alt forefaldende. De små mejerier er i virkeligheden de allerbedste læresteder for en mand, inden han skal have sin videre uddannelse på skole o. s. v.

En anden ting med hensyn til mejeribrug, som også må påkalde opmærksomhed, er, at man har foreslået en bestemmelse om, at en arbejdsmand, som i 2 år har været beskæftiget ved mejeribrug — han har måske været beskæftiget ved spandevask, skylning af gulve o. lign. —, skal have ret til at kalde sig mejerist. At man indenfor fagorganiserede arbejdere overhovedet vil finde sig i dette, er mig ærlig talt fuldkommen ubegribeligt. Det er i virkeligheden et spark til alt, hvad